

HÍRLEVELE

Országos Atomenergia Hivatal

2010. május – 13. évfolyam, 2. szám

Konferencia a hatékonyságról

Új NAÜ stratégia

Iráni szakemberek az OAH-ban

Nukleáris Újságíró Akadémia

Felkészülés a magyar EU elnökségre

Az Európai Unió soros elnöki tisztségét 2011 első felében Magyarország látja el, a spanyol-belga-magyar trió elnökségi periódusának befejezéseként. A soros elnökség az Európai Unió Tanácsához (a továbbiakban: Tanács) kötődik: az elnökségi időszakban Magyarország adja majd a Tanács, a nagykövetek tanácsa (a COREPER), s lényegében valamennyi szakbizottság, valamint munkacsoport elnökét. Ebben a minőségében dönt az ülések összehívásáról, napirendjéről és eljárási kérdéseiről. A 2009. december 1-jén életbe lépett Lisszaboni Szerződés alapján a Tanács állandó elnökének, valamint a külügyi- és biztonságpolitikai főképviselőjének megválasztásával az elnöklő ország magas szintű reprezentációs feladatai sok szempontból megváltoztak, a szakmai csoportokban folyó munkát azonban ezek a változások egyáltalán nem - vagy csak nagyon kevésbé - érintik.

A Nukleáris Kérdések Munkacsoportja (WPAQ - Working Party on Atomic Questions) a Tanács döntés-előkészítő szerveként működik.

Ennek ülésein korábban megfigyelőként, EU csatlakozásunk óta teljes jogú tagként rendszeresen részt veszünk, s az ülések eljárásrendekben rögzített és többéves hagyományokon nyugvó munkamódszerét, ügyrendjét volt alkalmunk megismerni. A munkacsoport alapvetően nem a saját kezdeményezései, hanem a Bizottság által a Tanácsnak benyújtott tervezetek alapján dolgozik. Az elnöklő országok főként az egyes anyagok programba vételének ütemezésével, a sok ülésen átívelő tárgyalás-sorozatok időzítésével tudják némiképpen befolyásolni az EU esedékes jogalkotását. Az eredményes

tevékenységre jó példa a cseh elnökség esete: a több elnöki periódusban tárgyalt, rengeteg módosítást megélt „Nukleáris Biztonsági Irányelvet” nagyon nagy erőfeszítéssel, számos háttértárgyalással, kiváló diplomáciai érzékkel és sűrűn tartott ülésekkel sikerült lezárniuk.

Érdeemes áttekinteni, hogy mi várható a WPAQ-ban a néhány hónap múlva kezdődő magyar elnökség idején. A Bizottság tervei szerint 2010 közepe táján benyújtják a radioaktív hulladékok biztonságos kezelésének és elhelyezésének alapelveiről szóló irányelv tervezetét. Ha abból indulunk ki, hogy „ikertestvérét”, a nukleáris biztonságról szóló irányelv tervezetét csak négy félév alatt sikerült mindenki számára elfogadható szövegezés-

be önteni, akkor biztosra vehetjük, hogy a hulladékos irányelvvel bőven lesz dolga a magyar elnökségnek is. Ha a hulladékos irányelv szerkezetében, felépítésében és koncepciójában a már kikövezett úton fog haladni, akkor akár már 2010 végére elkészülhet a jóváhagyásra a Tanács elé

A Tanács épülete Brüsszelben

terjeszhető anyag. Jelenleg mintegy 50 százalékra tehető annak a valószínűsége, hogy a tervezetet a WPAQ a magyar elnökség alatt (is) tárgyalni fogja.

A Bizottság Sugárvédelmi Szakértői Csoportja idén februárban befejezte a sugárvédelmi alapszabványok tárgyaló „EU Basic Safety Standards”-ként emlegetett irányelv átdolgozását. A szakértők által elfogadott tervezet most a Bizottság Jogi Szolgálatához kerül, hogy jogalkotási szempontból is megfelelő formába öntsék. Ezt követően nyújtja majd be a Bizottság a tervezetet a Tanácshoz. Jelenlegi ismereteink szerint a tervezet 2010. első felében

kerül a WPAQ asztalára. Lényegében tehát biztosra vehető, hogy a tervezet vitája a magyar elnökség alatt kezdődik. Kérdéses, hogy a dosszié lezárására sor kerülhet-e egy szűk féléven belül, hiszen a ma érvényben lévő irányelv lezárásához öt elnökségi periódusra volt szükség.

Két másik (a radioaktív anyagok szállítási feltételeinek újraszabályozásáról, illetve az ivóvízben megengedhető radioaktív koncentrációkról szóló) tervezet szakmailag készen áll, azonban a Bizottságon belüli egyeztetésen elakadt, s nem lehet tudni, hogy mikor kerül a WPAQ elé.

A fent felsoroltakon kívül több kisebb jelentőségű kérdés megtárgyalása is várható. Sőt, a magyar elnökség idején kerül megrendezésre a Nukleáris Biztonsági Egyezmény (CNS - Convention on Nuclear Safety) 5. felülvizsgálati értekezlete is. A magyar elnökség feladata lesz az idén szeptemberben benyújtandó Euratom jelentéshez feltett kérdések megválaszolásának összehangolása.

Az elnöklő országnak a szokásos egy képviselő helyett (legalább) három főt kell küldenie minden ülésre: az ülést levezető elnököt, a munkáját segítő – és szükség esetén helyét átvevő – elnökhelyettest, s az ország-táblánál ülő képviselőt, mert természetesen az elnök nem az őt delegáló ország véleményét képviseli, hanem mind a 27 EU tagország szempontjait köteles figyelembe venni. A magyar stáb tagjainak kijelölése több mint egy éve megtörtént. A tervek szerint *Koblinger László* főigazgató-helyettes fogja ellátni az elnöki teendőket, *Lengyel Zoltán*, az EU ügyekért felelős főosztály vezetője lesz a helyettese, a Magyarország táblánál pedig *Silye Judit*, a főosztály munkatársa fogja képviselni a magyar véleményt. Az elnökségi csapat munkája jóval az elnökségi időszak

előtt megkezdődik. A stáb tagjai különféle EU ismereti, ülészak levezetési és nyelvi képzésekben részesülnek. Ez év második felében – az előttünk elnöklő belgák képviselőivel, a Bizottság illetékes vezetőivel és a Tanács titkárságával – folyamatosan egyeztetve kell kidolgozniuk a magyar elnökség programját, a szakmai preferenciák kijelölésétől az ülések konkrét időpontjának megjelöléséig. Az elnökségi periódusban az elnököknek és helyetteseknek a beérkező anyagok részletes tanulmányozásával és más jogszabályokkal történő összevetésével, valamint az előterjesztőkkel való egyeztetésekkel kell felkészülni a vitanapok levezetésére. Az ülések után el kell készíteniük – az ülésen elhangzottak maximális figyelembevételével – az adott tervezet újabb változatát, szükség esetén egyeztetni kell a kritikus véleményt adó ország(ok) képviselőivel, a Bizottság szakértőivel és jogi tanácsadóival, valamint a Tanács jogi tanácsadóival. Az új, módosított tervezetet minél előbb meg kell küldeni a tagországoknak, hogy azok felkészülhessenek a következő vitára. Mindeközben ügyelni kell arra, hogy a szakmai szempontok szilárd képviselete mellett is megmaradjon az egész folyamat – diplomáciai megbeszéléseken elvárt – tapintatos, udvarias légköre. A magyar érdekek képviselőjének az ülések közötti időszakban az itthoni, belső szakmai egyeztetéseket kell elvégeznie, illetve kritikus helyzetekben a hivatalos magyar tárgyalási álláspontot kell előkészítenie és jóváhagyatnia az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottságban. Reméljük, hogy a gondos felkészülésnek köszönhetően a magyar elnökségi időszak minden szempontból sikeres lesz.

az OAH magyar EU elnökségi stábja

NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Konferencia a hatóság hatékonyságáról

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség második alkalommal szervezett konferenciát, hogy a nukleáris biztonsági hatóságok előtt lévő legfontosabb, közös, átfogó problémákat a hatóságok vezető beosztású munkatársai áttekintsék és azok megoldásaira javaslatokat tegyenek. Ez alkalommal Dél-Afrikában, Fokvárosban 2009. december 14-18. között került megrendezésre a konferencia, amelyen az OAH részéről *Lux Iván* főigazgató-helyettes vett részt. A konferencia elnöke, az amerikai nukleáris hatóság (NRC) vezetője bevezető előadásában a nemzetközi együttműködés fontosságát emelte ki a hatóságok előtt álló fő kihívások leküzdésében. **A konferencia résztvevői áttekintették a hatóságokat foglalkoztató legfontosabb témákat, amelyek közül kiemelendő a hatóság függetlensége és hatékonysága, a multinacionális tevékenységek hatása a nemzeti felelősségre, valamint a nemzetközi együttműködés a biztonság és a védettség területein.** A tematikus előadások teljes keresztmetszetet adtak a világ nukleáris biztonsági hatósági tevékenységének tendenciáiról.

Felülvizsgálat az iráni hatóságnál

Az iráni Kormány meghívására a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) felülvizsgálati csoportot küldött Teheránba, hogy a NAÜ irányadó dokumentumai alapján felülvizsgálják az iráni nukleáris biztonsági hatóság munkáját. A felülvizsgálat 2010. február 19. és március 2. között zajlott hét ország nyolc szakértője és két NAÜ munkatárs részvételével. A felülvizsgálati csoportot az ukrán hatóság vezetője irányította, s a NAÜ felkérésére *Lux Iván*, az OAH főigazgató-helyettese is részt vett. A felülvizsgálat az iráni hatóságnak a busheri atomerőművel összefüggő tevékenységére korlátozódott. A misszió szempontjából sajátos körülményeket jelentett Irán nukleáris politikája és annak nemzetközi megítélése, azonban ezeknek a felülvizsgálatra nem volt semmilyen hatásuk. A felülvizsgálat összesen 11 ajánlást, 15 javaslatot tett és 6 jó gyakorlatot azonosított. A misszió eredményeit összefoglaló riportban megfogalmazott **három legfontosabb ajánlás: az iráni nukleáris biztonsági hatóság függetlenségét garantáló atomtörvény mielőbbi életbe léptetése, csatlakozás a Nukleáris Biztonsági Konvencióhoz és a Hulladékos Konvencióhoz, s átfogó nemzeti nukleáris szabályzat kidolgozása.** Az iráni partnerek mindvégig segítőkészen, készségesen és barátságosan viselkedtek a felülvizsgáló csoport tagjaival, korlátozást a csoport nem tapasztalt.

Nukleáris együttműködés az arab országok között

A tuniszi székhelyű Arab Atomenergia Ügynökség kezdeményezésére 2010. január 20-22. között a tunéziai Hammametben nemzetközi konferenciát tartottak huszonegy arab, valamint több európai és észak-amerikai ország részvételével. Az ülésen a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség és az Európai Bizottság is képviseltette magát. **Az ülés célja az volt, hogy a nemzetközi tapasztalatok figyelembevételével létrehozzák a Nukleáris Szabályozó Hatóságok Arab Hálózatát (ANNuR).** Az ANNuR legfőbb célja, hogy elősegítse a regionális együttműködést, a szakértők és a tapasztalatok cseréjét és kölcsönös hasznosítását, valamint a szűkösnek ítélt források optimális kihasználását. Az ülésre meghívott *Rónaky József*, az OAH főigazgatója korreferátumában ismertette az európai nukleáris hatóságok együttműködési szervezetének, a WENRA-nak közel tíz éves tevékenységét és az együttműködés tapasztalatait. A WENRA azokon a területeken érte el legnagyobb sikereit, ahol a résztvevő országok elkötelezetten végezték tevékenységüket. Az elkötelezett hozzáállás, amit a konferencián résztvevők nagy száma is mutatott, garantálhatja az együttműködés sikerét.

WENRA ülés

Az európai nukleáris hatóságok szövetsége, a WENRA 2010. március 25-26-án Helsinkiben tartotta 21. ülését. Az ülésen *Lux Iván* főigazgató-helyettes képviselte az OAH-t. A jelenlegi gyakorlathoz való jobb illeszkedés érdekében áttekintették és újrafogalmazták a WENRA feladatait. Első alkalommal vett részt megfigyelőként Oroszország és Ukrajna képviselője és korábban több nem-nukleáris ország is jelezte, hogy megfigyelőként szívesen bekapcsolódna a tevékenységbe. A WENRA munkacsoportok vezetői beszámoltak elmúlt évi tevékenységükről. Ismertették a biztonsági referencia szintek nemzeti jogrendbe történő beillesztésének helyzetét, valamint beszámoltak arról, hogy **2010 elején a WENRA honlapján nyilvánosságra hozták az új reaktorokra vonatkozó biztonsági célok tervezetét, amelyhez észrevételeket várnak.** A hulladékos munkacsoport véleménykérés céljából szintén a honlapon fogja nyilvánosságra hozni a radioaktív hulladékok és kiégett fűtőelemek tárolására vonatkozó biztonsági referencia szintek tervezetét.

Új országprofil

A NAÜ kezdeményezésére új országprofil (CPF) készült Magyarország és a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) közötti együttműködés középtávú előrejelzésére. Az új dokumentum a 2002-ben elfogadott CPF-hez hasonlóan felsorolja azokat a területeket, amelyekben Magyarország fontosnak tartja az együttműködést. Ezek közül érdemes kiemelni a nukleáris biztonsággal, a radioaktív hulladékok és kiégett fűtőelemekkel kapcsolatos kérdéseket, az atomenergia nem-energetikai célú hasznosítását, valamint a kutatás, fejlesztés, képzés és oktatás területén való együttműködést. A megújult CPF új eleme, hogy javaslatot tesz arra, hogy a NAÜ az atomenergia hasznosítására

irányuló megnövekedett igények kielégítésére fokozottabban támaszkodjon a magyar szakemberek és intézmények tudására és tapasztalatára.

Új stratégia a NAÜ műszaki együttműködésében

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség Műszaki Együttműködés (TC) Európai Divíziója új stratégia dokumentumot fogadott el 2010. február 20-án. A stratégia tartalmazza azokat a lépéseket, amelyeket az Ügynökség és a tagországok tesznek a TC programjának megtervezésére, illetve a NAÜ közgyűlése által jóváhagyott terv megvalósítására, valamint meghatározza az értékelési szempontokat mind a terv kialakításában, mind megvalósításában. Az elkészült dokumentum úttörő jellegű a TC működésében, mert olyan követelményrendszert határoz meg, ami alapján a TC program a tervezéstől a megvalósításig követhetővé válik. A stratégia megvalósítása mind a nemzeti, mind a regionális projektek esetében mérhető, ezért jelentősen növeli a bizalmat a projekt résztvevői között. A dokumentum elsőként az európai divízióban készült el és az Ügynökség munkatársai arra számítanak, hogy hamarosan a többi földrajzi régió is elkészíti saját stratégiáját.

Magyar támogató program

Az OAH koordinálja a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) biztosítéki rendszerének támogatására szolgáló magyar programot. Ennek keretében 2010. február 19-én az MTA Izotópkutató Intézet (IKI) szemináriumot tartott a NAÜ bécsi székhelyén, melynek témája az IKI nukleáris biztosítéki és törvényszéki területen végzett kutatásainak bemutatása volt. A szemináriumon mintegy 30-an vettek részt. **Az IKI kutatói bemutatták a neutronforrások azonosítása, a nukleáris mérés technikai elektronika, valamint a törvényszéki és környezeti analitika területén megvalósított legújabb fejlesztéseiket.** Az előadásokat élénk szakmai eszmecsere követte, mely jól mutatta az eredmények aktualitását és nagyban hozzájárult a szeminárium sikeréhez.

Szeminárium az exportellenőrzésről

2010. március 29-30-án a magyar és a szerb külügyminisztérium közös szervezésében nemzetközi nukleáris exportellenőrzési szemináriumot tartottak Belgrádban. **A szeminárium célja a nyugat-balkáni országok európai integrációs törekvéseinek és jogharmonizációs feladatainak előmozdítása volt e biztonságpolitikai szempontból is rendkívül érzékeny szakmai területen.** A szeminárium a meghívott országok fokozatos felzárkózását és csatlakozását kívánta elősegíteni a nemzetközi exportellenőrzési rendszerekhez. A rendezvényt a nukleáris és a nukleáris kettős használatú (polgári és katonai) termékek exportjának ellenőrzésével foglalkozó Nukleáris Szállítók Csoportja szervezte a soros magyar elnökségnek csoporton kívüli országokkal folytatott egyeztető munkája keretében. Az ülésen a Nukleáris Szállítók Csoportjában résztvevő országok mellett az Európai Bizottság, a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség, az USA Energiaügyi Minisztérium és a Stockholmi Nemzetközi Békakutató Intézet szakértői tartottak előadásokat a vendéglátó Szerb Köztársaság, és további négy - a Nukleáris Szállítók

tók Csoportjában részt nem vevő - nyugat-balkáni ország (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Macedónia, Montenegró) meghívott képviselői részére. A szemináriumon az OAH képviselőjében *Horváth Kristóf* főosztályvezető és *Vincze Árpád* főosztályvezető-helyettes vett részt.

Indiai látogatás

2010. március 23-án, *Gitesh Sarma* vezetésével négytagú indiai delegáció kereste fel az OAH-t. A látogatás célja olyan nukleáris területek felkutatása volt, amelyeken mindkét fél számára előnyös együttműködés alakítható ki. A tárgyaláson az OAH-t *Koblínger László* főigazgató-helyettes és *Vincze Árpád* főosztályvezető-helyettes, a KFKI Atomenergiakutató Intézetet *Horváth Ákos* tudományos igazgatóhelyettes, a Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztériumot *Poós Miklós* főosztályvezető-helyettes, a Külügyminisztériumot *Pethő Gyula* osztályvezető képviselte. A felek megállapodtak abban, hogy a két ország között közvetlen, magas szintű együttműködési megállapodás megkötésére – hazánk EU tagsága következtében – nincs lehetőség. Ugyanakkor a VVER típusú reaktorok hatósági ellenőrzési tapasztalatainak átadásától a tudományos kutatási eredmények közös értékeléséig számos olyan terület található, amelyben a két ország egyes szervezeteinek együttműködése hasznos lehet, értékes eredményekre vezethet. **Az OAH felajánlotta, hogy a konkrét indiai igények ismeretében segítséget nyújt a megfelelő magyarországi partnerek megtalálásában.**

OAH munkatárs a finn hatóság tanácsadó testületében

A finn nukleáris biztonsági hatóság, a STUK Nukleáris Biztonsági Tanácsadó Bizottsága két nemzetközi albizottságot hozott létre a nukleáris biztonság és a nukleáris hulladékbiztonság témaköreiben. A finn kormány a nukleáris biztonsággal foglalkozó albizottság tagjaként öt finn és öt külföldi szakembert kért fel. A svéd, svájci, német és brit tagok mellett felkérést kapott *Lux Iván*, az OAH főigazgató-helyettese is. A bizottsági tagok feladata, hogy tanácsaikkal és véleményükkel segítsék a finn hatóság felülvizelési és szabályalkotási tevékenységét.

ENSREG honlap

Az Európai Bizottság 2007. július 17-ei határozatával hozta létre az európai nukleáris biztonsági hatóságok vezetőiből álló csoportot korábban HLG (High Level Group), később ENSREG (European Nuclear Safety Regulators Group) néven. A csoport az EU 27 tagállamának képviselőiből, illetve a Bizottság egy képviselőjéből áll. Magyarországot az OAH főigazgatója, *Rónaky József*, illetve egyik főigazgató-helyettese, *Lux Iván* képviseli. A csoport feladata, hogy a nukleáris biztonság és radioaktív hulladékkezelés területén megteremtse a folyamatos fejlesztés feltételeit és fokozatosan közös álláspontot alakítson ki egy-egy kérdésben, amely idővel további európai szintű szabályozások létrehozását teszi lehetővé. A csoport emellett elősegíti a nemzeti nukleáris hatóságok közötti egyeztetést, koordinációt és együttműködést. Jelenleg három munkacsoportja van: nukleáris biztonság, hulladék és leszerelés technikai, valamint

átláthatósági munkacsoport. A csoportnak rendszeresen – adott esetben ajánlásokat is mellékelve – jelentésben kell beszámolnia tevékenységéről az Európai Bizottságnak, amelyet az eljuttat az Európai Parlament és a Tanács számára is. **A honlap (www.ensreg.eu) tájékoztat a csoport és munkacsoportjai tevékenységéről, a kapcsolódó nemzetközi egyezményekről és aktuális eseményekről.** A honlapon keresztül könnyen elérhetők a résztvevő országok nukleáris biztonsági hatóságai.

ENSREG hulladékös munkacsoport

Az ENSREG radioaktív hulladékok és kiegészítő fűtőelemek biztonságos kezelésével foglalkozó munkacsoportjának kiemelt 2010. évi feladata egy jövőbeli, a radioaktív hulladékok és kiegészítő fűtőelemek biztonságos kezelésének alapelveiről szóló irányelv tartalmára vonatkozó javaslat előkészítése. Az irányelv kezdeményezésének joga az Európai Bizottságé, amelynek a megbízásából a nemzeti hatóságok vezetőiből álló ENSREG foglalkozik a kérdéssel. 2010 januárjában a munkacsoport által kidolgozott javaslat első változatát az ENSREG megtárgyalta és javaslatot tett a további tevékenységre.

NRC konferencia

Az amerikai nukleáris biztonsági hatóság (NRC) 2010. évi konferenciáját március 9-11. között rendezték a Washington melletti Rockville-ben. A konferencián az NRC vezető szakemberei, az ipar, a háttérintézmények szakemberei, a sajtó képviselői és külföldi meghívottak vettek részt. Magyarországot *Rónaky József*, az OAH főigazgatója képviselte. A konferencia 32 országból több mint 3000 résztvevőt vonzott, **céljai közt szerepelt a biztonsággal kapcsolatos új kezdeményezések és szabályozási irányok megvitatása.** Nagy hangsúllyal szerepeltek az új reaktorok építésével kapcsolatos kérdések. A plenáris és a szekció-üléseken az NRC teljes tevékenységi körét áttekintették. A konferencia programja és előadásai a konferencia honlapján (<http://www.nrc.gov/public-involve/conference-symposia/ric/program-overview.pdf>) megtekinthetők.

RWMC ülés

2010. március 24-25-én került sor az OECD Nukleáris Energia Ügynökség radioaktív hulladék-kezeléssel foglalkozó bizottságának (RWMC) ülésére. Előző nap, március 23-án a bizottság hatósági tagjai találkoztak az évenként megrendezésre kerülő egynapos hatósági fórumon. Magyarországot képviselőjében *Molnár Balázs*, az OAH főosztályvezetője vett részt mindkét eseményen. Az RWMC áttekintette az elmúlt évben a munkacsoportjaiban és a tagországokban a hulladékkezelés terén elért eredményeket. **A 2010. évi ülés kiemelt témái a hosszú távú tudás és információ megőrzéssel, a döntéshozatali folyamatok megfordíthatóságával, és a hulladékok újrafeldolgozásával kapcsolatos kérdések voltak.** Külön napirendi pontként szerepelt a sugárvédelemmel, illetve a hosszú távú radioaktív hulladék-kezeléssel foglalkozó szakemberek közötti párbeszéd elősegítése, amely bizonyos sugárvédelmi alapelvek és kritériumok értelmezéseiben mutatkozó problémák megvitatását tűzné ki célul.

Aktualizált VBJ

A nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló kormányrendeletben előírtak alapján a **Paksi Atomerőmű Zrt. szakemberei elvégezték az atomerőmű mind a négy blokkjára vonatkozóan a Végleges Biztonsági Jelenítés (VBJ) aktualizálását és a dokumentumot benyújtották az OAH-hoz.** Az aktualizált VBJ a 2009. december 31-i állapotot tükrözi. Az új változat tartalmazza az előző VBJ benyújtása után megvalósított átalakításokat, módosításokat. A különböző biztonsági osztályba sorolt rendszerelemeken elvégzett szilárdsági-számítás és fáradás-elemzés összefoglaló eredményeit be kellett építeni a VBJ új fejezetébe. Egyes fejezetek átfogó felülvizsgálata, valamint a földrengésbiztonsággal foglalkozó részek aktualizálása szintén szerepel az új változatban. Az OAH a dokumentáció felülvizsgálatára és értékelésére projektet szervez, a felülvizsgálatot és értékelést ez év végéig be kell fejeznie.

Iráni szakemberek az OAH-ban

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) – norvég kezdeményezésre és finanszírozással – projektet indított, amely a nemrég elkészült busheri atomerőmű biztonságát felügyelő iráni nukleáris hatóság munkatársainak felkészítését segíti elő. A VVER típusú erőműveket üzemeltető országok hatóságait arra kérték, hogy vegyenek részt az iráni felügyelők előzetes felkészítésén a NAÜ-ben, majd a **képzést és tapasztalat-átadást folytassák saját országukban, a képzésben résztvevőket bevonva a napi hatósági munkába is.** 2010. március 29. és május 7. között két csoportban hét iráni szakember képzésére került sor, akik az atomerőmű hatósági felügyeletével kapcsolatos gyakorlati képzésen vettek részt az OAH-ban, illetve a Paksi Atomerőműben.

Közmeghallgatás Pakson

A Duna magyarországi szakasza jelenleg a hajózás szempontjából nem felel meg az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága vonatkozó előírásainak. Az egyik, műszaki intézkedéseket igénylő rész az ú.n. Barákai gázló, amely a Paksi Atomerőmű vízkivételi helyétől kb. 5 km távolságra helyezkedik el. A Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség az OAH-t szakhatóságként bevonta a környezeti hatásvizsgálati eljárásba, mivel a tervezett beavatkozások potenciálisan befolyásolhatják az erőmű hűtővízellátását és így a biztonságot is. A törvényi előírásoknak megfelelően 2010. március 9-én közmeghallgatást tartottak Paks Város Polgármesteri Hivatal nagytermében, ahol egyedüli vitatémaként a Paksi Atomerőmű hűtővízellátásának biztonságával kapcsolatos kérdések – konkrétan a medermélyülés eshetősége és kizárásának módja – szerepeltek. Az OAH képviselőinek részvétele a közmeghallgatáson hangsúlyozta, hogy **az atomerőművet érintő potenciális hatásokat figyelembe veszik a hatósági döntések folyamatában.**

KKB-ülés

Az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Rendszer központi irányítását végző Kormányzati Koordinációs Bizottság (KKB) 2010. március 2-án tartotta ülését, ahol **megvitatották az Országos Balesetelhárítási Intézkedési Tervhez (OBEIT) kapcsolódó útmutatók helyzetét.** Az útmutatókat az OBEIT rendszeres felülvizsgálatáért és karbantartásáért felelős, ú.n. Felsőszintű Munkacsoport dolgozza ki nemzetközi ajánlásokra és hazai tapasztalatokra támaszkodva. Az útmutatók ajánlott eljárásokat és módszereket tartalmaznak az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Rendszerben közreműködő szervek, szervezetek tevékenységének harmonizációja érdekében. Eddig öt útmutató jelent meg nyomtatásban és további négy áll előkészítés alatt. Az útmutatókkal kapcsolatos írásbeli beszámolót *Rónaky József*, az OAH főigazgatója rövid szóbeli összefoglalóval egészítette ki. Megemlítette a 2010. február 10-én, a Paksi Atomerőműben tartott összevont megyei védelmi bizottsági találkozó eredményeit is. A beszámolót a KKB egyhangú határozattal fogadta el és megköszönte a Felsőszintű Munkacsoport e téren végzett munkáját.

Az önkormányzati miniszter látogatása

Az Országos Atomenergia Hivatal főigazgatójának meghívására *Varga Zoltán* önkormányzati miniszter 2010. március 30-án látogatást tett az OAH-ban. **A látogatás célja a Nukleárisbaleset-elhárítási Védekezési Munkabizottság létrehozásáért, működtetéséért és vezetéséért viselt jogszabályi felelőségekből következő teendők egyeztetése volt.** A minisztert a Kormányzati Koordinációs Bizottság Titkárságának vezetője, *Dsupin Ottó* és az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatója, *Tatár Attila* is elkísérték.

INEX-4 gyakorlat előkészítése

Az OAH főigazgatója, *Rónaky József* meghívására március 30-án az OAH-ban megbeszélést tartottak az érintett minisztériumok és közigazgatási szervek képviselőinek részvételével a **2011 februárjában tartandó INEX-4 nemzetközi nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlat megrendezésének előkészítésére.** A gyakorlatot kezdeményező OECD Nukleáris Energia Ügynökség a radioaktív anyaggal elkövetett szándékos károkozás következményeinek elhárítását és a helyreállításra való felkészülést helyezte a gyakorlat fókuszába. A nemzetközi gyakorlathoz hazánk is kapcsolódni kíván, az előkészítés első lépéseként a felek a gyakorlat kereteivel ismerkedhettek meg.

TÁJÉKOZTATÁS

Nukleáris Újságíró Akadémia

A Magyar Szakújságírók Egyesülete az Országos Atomenergia Hivatallal (OAH) együttműködve másodszor szervezi meg a Nukleáris Újságíró Akadémiát. Az Akadémia két éves időtartamú. **Célja, hogy a résztvevő újságírók objektív és szakmailag megalapozott tájékoztatást tudjanak adni az atomenergia békés célú felhasználásáról.** A képzés keretében 2010-ben hat, 2011-ben négy alkalommal látogatnak el a résztvevők az atomenergia felhasználásához kapcsolódó szervezetekhez és nukleáris létesítményekhez. Az intézmények bemutatása mellett alkalom nyílik az éppen aktuális atomenergetikai kérdésekről való tájékozódásra is. Az akadémián való részvétel ingyenes, a résztvevők az Akadémia elvégzéséről oklevelet kapnak. Az Akadémia megnyitójára 2010. február 25-én az OAH székházában került sor, ahol *Rónaky József*, az OAH főigazgatója tartott előadást „Az atomenergia szerepe Magyarország és a világ elektromos energia ellátásában” címmel. Március 25-én az Országos „Frédéric Joliot-Curie” Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Kutató Intézetben (OSSKI) látogatott 35 újságíró, akik megismerkedtek a radioaktív sugárzással kapcsolatos alapvető fogalmakkal, az Intézet rövid történetével, fő feladataival, és az Intézetben folyó tevékenységekkel.

Miskolci tanárok az OAH-ban

A Diósgyőri Gimnázium és a miskolci Városi Pedagógiai Intézet Környezeti Nevelési Központja szervezésében 2010. február 24-én általános és középiskolai, természettudományi tárgyakat tanító tanárok látogatták meg az Országos Atomenergia Hivatalt. A látogatók előadást hallgattak meg az OAH tevékenységéről, majd egy baleset szimulációján keresztül ismerkedtek meg az OAH baleset-elhárítási központjával, a CERTA-val. A több mint 20 tagú csoport tagjai nagy örömmel fogadták az OAH és a TIT Stúdió Egyesület által szervezett szegedi regionális ismeretterjesztő konferenciáról készült DVD-t, amelyet felhasználhatnak saját iskoláikban az atomenergiával kapcsolatos ismeretek bemutatására.

PIME2010

Az Európai Nukleáris Társaság 2010. február 14-17. között Budapesten tartotta PIME2010 címmel a nukleáris közösség kommunikációjának javítása és a tapasztalok cseréje céljából szervezett nemzetközi konferenciát. A rendezvényre öt kontinensről 170 nukleáris kommunikációval és tájékoztatással foglalkozó szakember érkezett. A házigazda Magyar Nukleáris Társaság nevében *Holló Előd*, a társaság elnöke köszöntötte a résztvevőket, s bejelentette a Magyar Nukleáris Társaság kezdeményezését, hogy **2011 legyen az Atommag Éve. Ennek célje, hogy a lakosság minél szélesebb rétegéhez eljussanak az atomenergiával kapcsolatos ismeretek.** *Hónig Péter* közlekedési, hírközlési és energiaügyi miniszter tájékoztatást adott a nukleáris energiával kapcsolatos magyar politikáról és a tavalyi parlamenti döntésről a Paksi Atomerőmű bővítésére. *Süli János*,

a Paksi Atomerőmű Zrt. vezérigazgatója beszámolt az atomerőmű tevékenységéről, a jövőbeni tervekről, s az ehhez kapcsolódó tájékoztatási tevékenységről. A konferencia résztvevői látogatást tehettek a Paksi Atomerőműben, a bátaapáti Nemzeti Radioaktív Hulladék Tárolóban, a csillebérci kutatóreaktorban, illetve a BME oktatóreaktorában. A pozitív visszajelzések megerősítették, hogy a nemzeti közösség tájékoztatására kiváló lehetőséget teremtett a konferencia budapesti megrendezése.

Tájékoztatási koordináció

Az OAH főigazgatója, *Rónaky József* 2010. február 4-én az OAH-ban koordinációs megbeszélést tartott a nukleáris területen tevékenykedő szervezetek képviselőivel. **A megbeszélés célja a tájékoztatási erőfeszítések összehangolása volt, s egymás tájékoztatása a tervezett eseményekről.** *Rónaky József* röviden ismertette az OAH elmúlt évi tájékoztatási tevékenységét, s vázolta a 2010-re vonatkozó terveket, majd a nukleáris szervezetek képviselői ismertették saját tevékenységüket és terveiket. A résztvevők örömmel üdvözölték a kezdeményezést, s szükségesnek tartották a tájékoztatási tevékenység összehangolását, koordinálását.

RÖVIDHÍREK

- *Holló Előd*, a Nukleáris Biztonsági Kutatóintézet Kft. igazgatója, a nukleáris biztonság fejlesztése érdekében végzett kimagasló tevékenysége elismeréseként Gyimesi Zoltán-díjat kapott.
- 2010. április 3-tól hatályba lépett a radioaktív anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének rendjéről, valamint a kapcsolódó adatszolgáltatásról szóló 11/2010. (III. 4.) KHEM rendelet, amely számos pontban módosítja, illetve kiegészíti a korábban hatályos, a radioaktív anyagok központi és helyi nyilvántartásának rendjéről szóló 33/2004. (VI.28.) BM rendelet előírásait.
- 2010. március 29-én az Alappal rendelkező miniszter – összhangban a KNPA Szakbizottság ajánlásával – jóváhagyta a Központi Nukleáris Pénzügyi Alapból finanszírozott tevékenységekről szóló 2009. évi beszámolót, valamint a KNPA 2010. évi Munkaprogramját.
- Az OAH Nukleáris Biztonsági Igazgatóságának Műszaki Főosztálya 2010. április 14-15-én ötödik alkalommal rendezte meg „Az atomenergia biztonságos alkalmazásának hatósági ellenőrzését szolgáló műszaki megalapozó tevékenység” című program keretében született műszaki-tudományos eredményeket bemutató szemináriumát.
- 2010. január 28-án a BME NTI vezetői nyilvános ülésen mutatták be a 2010 szeptemberétől induló orvos-fizikus szakirányú mesterképzést. A képzésre jelentkezhetnek mérnök-fizikusi, villamosmérnöki, vegyészmérnöki, mérnök-informatikusi, mechatronikai mérnöki, illetve gépészmérnöki B.Sc. fokozattal rendelkező hallgatók. A 4 féléves képzést a Semmelweis Egyetemen és számos egészségügyi intézménnyel együtt tartja a BME NTI. A képzésről bővebben a <http://www.reak.bme.hu> címen tájékozódhatnak az érdeklődők.